

TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA PENTRU PROBA SCRISĂ
Examenul de LICENȚĂ
Sesiunile iunie 2013 și februarie 2014

Modulul A

1. Voința generală

În *Contractul social*, II, 3, Jean-Jacques Rousseau afirmă că voința generală nu poate greși și că ea „tinde întotdeauna spre utilitatea publică”. Dar tot el susține că „de aici nu decurge faptul că deliberările poporului au întotdeauna aceeași justețe”.

Există în texte o contradicție?

Ce poate rezulta de aici în practica politică?

- J.J. Rousseau, *Contractul social*, orice ediție;
- Evelyne Pisier (ed.), *Istoria ideilor politice*, Amarcord, 2000, pp. 71-77;

2. Istoricism versus voluntarism

Aveți următoarele două pasaje din *Manifestul partidului comunist*, de K. Marx și Fr. Engels:

„Cu dezvoltarea mării industrii, burgheziei îi fuge de sub picioare însăși baza pe care ea produce și își însușește produsele. Ea îi creează... pe propriii săi gropari. Pieirea burgheziei și victoria proletariatului sunt deopotrivă de inevitabile.”

„Scopul imediat al comuniștilor este același ca și al tuturor celorlalte partide proletare: constituirea proletariatului ca clasă, răsturnarea dominației burgheziei, cucerirea puterii politice de către proletariat.”

Există o contradicție între cele două pasaje relativ la felul cum se preconizează că se va produce revoluția. Explicați despre ce este vorba.

Există urmări pe care respectiva contradicție dintre istoricism și voluntarism a avut-o în mișcările de stînga europene în sec. XIX-XX?

- K. Marx, Fr. Engels, *Manifestul partidului comunist*

3. Originea legilor și a dreptății

Aveți acest text din *Republica* lui Platon:

„Se zice că a face nedreptăți este, prin firea lucrurilor, un bine, a le îndura – un rău. Or, este mai mult rău în a îndura nedreptățile decât este bine în a le face; astfel încât, după ce oamenii își fac unii altora nedreptăți... li se pare folositor celor care nici nu pot să scape de rău, nici să obțină binele, să convină între ei, ca nici să nu-și facă nedreptăți, nici să le aibă de îndurat. De aici se trage așezarea legilor și a convențiilor între oameni, iar porunca ce cade sub puterea legii se numește legală și dreaptă.” (Platon, *Republica*, II, 358e)

Numiți și explicați tipul de filosofie politică care explică în acest fel nașterea statului și a legii. Numiți cel puțin doi reprezentanți ai acestui curent.

Platon pune această filosofie politică în seama unuia dintre personajele sale (Glaucón). Care era, în realitate, filosofia politică proprie a lui Platon și în ce consta ea în esență?

- Platon, *Republica* (cartea a II-a), București, 1986.

4. Utilitatea libertății de expresie

Aveți textul următor din *Despre libertate*, de John Stuart Mill

„Nu putem fi niciodată siguri că opinia pe care ne străduim să o înăbușim este greșită; iar dacă am fi siguri că este greșită, înăbușirea ei ar fi tot un rău.”

Explicați felul în care Mill argumentează în favoarea libertății de expresie în capitolul respectiv.

Presupuneți că o organizație de azi promovează deschis terorismul, ori uciderea în masă a unor „inamici”, ori inegalitatea raselor. Oare, în conformitate cu ideea lui Mill, ar trebui permisă difuzarea publică a acestor idei?

- John Stuart Mill, *Despre libertate*;

- Norberto Bobbio, *Liberalism și democrație*, Nemira, 2007, mai ales cap. 11-13.

5. Războiul burilor (1899-1902)

- Pakenham, Thomas, „The Boer War”, Weidenfeld and Nicolson, London, 1993 (lucrare sintetizată în articolul „Războaiele Bure (1881, 1899-1902) și urmările lor”, pe site-ul http://ro.altermedia.info/istorie-alternativa/razboaiele-bure-1881-1899-1902-si-urmarile-lor_2426.html).

6. Războiul ruso-japonez (1904-1905)

- Constantin Bușe, Zorin Zamfir, *Japonia: un secol de istorie (1853-1945)*, București, Editura Humanitas, 1990, pp. 70-90.

- Black, Jerry (ed.) și alții, *Șaptezeci de Bătălii ale tuturor timpurilor*, Oradea, Editura Aquila '93, 2006, pp. 225-228 (capitolul: Tsushima).

- Gheorghe, Alexandra Marina, *Japonia și lumea occidentală – imaginea „celuilalt” între 1853-1912*, teză de doctorat susținută la Universitatea din București, coordonator științific prof. univ. dr. Lucian Boia, 2006 (capitolul: Studiul de caz: Impactul războiului ruso-japonez asupra imaginii Japoniei) (lucrarea poate fi consultată în Biblioteca Facultății de Istorie, Universitatea din București).

7. Războiul civil din Spania (1936-1939)

- Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne 1920-2000*, Iași, Ed. Polirom, 2002, pp. 344-364 (în capitolul IX, „Punctul culminant al agresiunii”).

- Bartolomé Bennassar, *Războiul civil din Spania*, București, Editura All, 2009.

8. Războiul sovietic în Afganistan (1979-1989)

- Xenofontov, Ion, *Războiul din Afganistan (1979-1989): în memoria participanților din Republica Moldova: realitate istorică și imaginar social*, Iași, Editura Lumen, 2010, pp. 48-83; 149-153 și 180-184.

Modulul B

1. Mass media & noua paradigmă culturală

- Connor, Steven, *Cultura postmodernă. O introducere în teoriile contemporane*, Ed. Meridiane, 1999, pp. 230-279

- Constantinescu, Mihaela, Capitolul „Postmodernismul: Un cod de existență” în vol. *Cultura în epoca post-umanismelor*, Ed. Univers Enciclopedic, 2006, pp. 21-50

- Kellner, Douglas, *Cultura media*, Institutul European, 2001, pp. 279-283, 302-307

2. Construirea identității în societatea contemporană

- Baudrillard, Jean, *Societatea de consum. Mituri și structuri*, Ed. Comunicare.ro, 2005, pp. 109-124, 165-194
- Lipovetsky, Gilles, *Fericirea paradoxală. Eseu asupra societății de hiperconsum*, Ed. Polirom, 2007, pp. 30-49
- Ritzer, George, *Globalizarea nimicului. Cultura consumului și paradoxurile abundenței*, Ed. Humanitas, 2010, pp. 209-246

3. Televiziunea & viața cotidiană

- Bourdieu, Pierre, *Despre televiziune*, Ed. Art, 2007
- Giddens, Anthony, *Sociologie*, Ed. Bic All, 200, pp. 400-409, 415-419
- Silverstone, Roger, *Televiziunea în viața cotidiană*, Ed. Polirom, 1999, pp. 35-65

4. Mass media între propagandă și publicitate

- Rieffel, Remy, *Sociologia mass media*, Ed. Polirom, 2008, pp. 59-89
- Kellner, Douglas, *Cultura media*, Institutul European, 2001, pp. 237-272

5. Modernitatea socială, o lume burgheză: valori, atitudini, comportamente

- Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității*, Ed. Univers, București, 1995, pp. 46-50 („Cele două modernități”), pp. 81-86 („Comparându-i pe moderni cu contemporanii”)
- Frevert, Ute, H.-G. Haupt, *Omul secolului al XIX-lea*, Ed. Polirom, Iași, 2002, pp. 35-60 („Antreprenorul și managerul”)
- Villari, Rosario, *Omul baroc*, Ed. Polirom, Iași, 2000, pp. 331-350 („Burghezul”)

6. Raționalismul modern: surse și caracteristici. Raționalismul ca temei al modului de viață și al relațiilor dintre oameni

- Chaunu, Pierre, *Civilizația Europei clasice*, Ed. Meridiane, București, 1989, vol. 2, pp. 95-109
- Gellner, Ernest, *Rațiune și cultură*, Institutul European, Iași, 2001, pp. 191-216
- Weber, Max, *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Ed. Humanitas, București, 1993, pp. 33-59 (I.2)

7. Încrederea în progres, dominantă a modernității europene în secolul al XIX-lea; evoluția ideii de progres în secolul XX

- Compagnon, Antoine, Jacques Seebacher, *Spiritul Europei*, vol. 2, Ed. Polirom, Iași, 2002, pp. 203-213, 229-240
- Frevert, Ute, H.-G. Haupt, *Omul secolului al XIX-lea*, Ed. Polirom, Iași, 2002, pp. 7-15, 60-74
- Russ, Jacqueline, *Aventura gândirii europene*, Institutul European, Iași, 2002, pp. 170-175, 227-228, 263-264

8. Ipostaze ale individualismului modern

- Ariès, Philippe, G. Duby, *Istoria vieții private*, Ed. Meridiane, București, 1997, vol. 8, pp. 84-95, vol. 9, pp. 48-89
- Tocqueville, Alexis de, *Despre democrație în America*, Ed. Humanitas, București, 1995, vol. 1, pp. 326-337 (Partea II-a, cap. VII- parțial), vol. 2, pp. 109-124 (Partea II-a, cap. II-V)

DECAN,

Conf. univ. dr. Ioana-Valentina MURĂRUȘ

